Ն. 1844 — 1882 ՕՐԻՆԱԿԱՆ 22 ՀՈՒՄԱՍ. 23 ԻՆՃԻ ՊԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՓԵՏՐՎԱՐ 3 ՀՈՒՄԱՍ — Ն. 4844

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ.

Իսթանպոլ իչին սէնելիկ մէհէա 10
Ալիք այ » 5
Իւշ » » 3

Թաշրալար իչին մէհէտէյ 10
Ալիք այ » 5
Բ.ոթա իւէրէթի պէզ այիտ տիր.

ԻԼԱՆԼԱՐ

Գիրինճի տէֆա իչին սաքիրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչինճի » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Անանուտի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իլան սրբասընա գծնուլմահան իրանաք ու իխթարաթն սաքիրը 5 ղ.
Մէքթուպար Կ. Ց. Փանոսեան իմինէ եազիլիր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնլիէ Հոպաղարընտա Իրանի խանընտա Ն. 41։

١٢٩٧ ՔԵԱՆՈՒՆԻ՝ ՍԱՆԻ ٢٢ ١٢٩٩ ՐԷՊԻ ԻԻԼ ԷՎՎԷԼ ١٠ 30 ՓԱՐԱ.

ԻԽԹԱՐ

Էսրարը Փարիսին պիրինճի ճիլտի էլլի պիր պուչուգ ճիւզտէ խիթամ պուլմուշ օլուպ, վէ իքինճի ճիլտին տախի 9ունճու ճիւզիւ պուկէն չըգմիշ տըր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վիէննա, 1 փետր.

Մահար մէճլիսի մպուսանընտա, մանիսէ նազըրը, վարիտ օլան պիր սիալէ ճէվապէն, Հէրսէքտէ զուհուր իտէն խեան հագդընտա Թալիմաթ իթա իլէ, պաղը էճնէպի մուհրիգ վէ միւֆսիտլէրին իշպու հարաքեաթտա մէտաբը օլապիլմիշ իսէ տէ, հեմճիվար պուլունան տէօվլէթլէրին պունտա հիչ պիր կէօնա միւտախէլէլէրի օլմադըղընը, վէ Բուսիանընն հըսսիեաթը սուլհիանէտէ պուլունտուղունու իֆատէ վէ պէեան, վէ Զար հազրէթլէրինին խուլուսու նիյէթ, վէ սէպաթ ու մէթանէթինտէ շիրհէսի պուլունմադըղընը իլավէթէն իթեան իլէմիշ տիր։

Մալիէ նազըրը Ավաթրիա Մահարիստան տէվլէթինին տէվլէթի Ալիյէ վէ տահա սաեիր տէվլէթլէր իլէ միանամէպաթը բէգ եօլունտա օլտուղու վէ էվվելքի մէճլիսէն պէրու տահա զիեատէ էյիլէշտիրիլմէսի տախի մէճլիսէ պիլտիրմիշ տիր։

Խուսուսիյէ տէվլէթի Օսմանիէէ հագդընտա նազըրը միւշարիլէյհ, Ալի Նիզամի բաշա իլէ Նիհատի պէյին տիրէն Վիէննատա իքամէթլէրի հիքիմէթ, կիւեա Ավաթրիա տէվլէթինին ճէնուպտա տուղրու իլէրլէմէսի Թասավվուրունտա պուլունտուղու հագդընտա հարլ օլան պաղը էնտիշէլէրի, մահվ ու իդալէէ ֆըրսաթ ու էմնիյէ վիրտիկին սէօյլէմիշ, վէ զաթը Շահանէէին Սէլանիք շըմէնտըֆէրլէրինին ինճասընա բիզա իլէ Ավաթրիա հագդընտաքի տասթուգլարընը ասարընը կէօսթէրմիշ օլտուգլարընը, վէ պու սրբատա Պապը Ալի Թարաֆընտան իզհար օլունան էմնիյէթ ու թիմսալը Պօսնա վէ Հէրսէք հատիսաթը հագդընտաքի հարաքեաթընա բէհնիմա օլտուղունու իլավէթէն պէեան իլէմիշ տիր։

Լօնտրա, 1 փետր.

Խարիթէնէ միւԹէչարը սրը Զարլս Տիլք, տիւն Զէլգա միւԹէխիպլէրի հուզուրունտա իչրատ իլէտիկի պիր նութգտա, խարիճիկէ նազըրը լորտ Կրանվիլ Ֆրանսա իլէ պիր միանգամա զուհուրինէ մէյտան վիրմէք իսթէմէտիկինտէն, Թունուս մսալէսինտէ իհԹիեաթ վէ իհԹիեաղէարանէ պիր մէսլէք Թութմուշ իտի իսէ տէ, պու տա Թունուսատա իրկիլԹերրա մէնֆիիինէ բիայէթ օյունմագ շարԹըյա մէշրութ պուլունմուշ խուսկինի իֆատէ վէ պէեան իլէտի։

Սոֆիա, 1 Փետրվ.

ՀիքիմանԹը էրզաս գօմիսիօնու Պուլղար գօմիսէրլէրի, շարգ շըմէնտըֆէրլէրինէ տայիր օլան մուդավէլէնին Թատոդի իչին գարիպէն Վիէննատա կիտէէքլէր տիր։

Պուգարիսթան իմարէթի Տէրսատէթ գաբու քէԹխիտալըղը ումուրու իտարէսինէ Մ. Զանոֆ մէէմուր Թայէին օլունմուշ տուր։

Պու կիմէ մէճլիսի ումումի տաիրէսինտէ վիրիլէն պիր ԹէԹրօ օեունու պիԹէր պիԹմէզ, մահէլի մէրքիւրտէ պիր հարիգ զուհուր իլէմիշ, վէ իշպու տաիրէնին պինասը ախշամ օլմաղա պիւսիԹիեն եանմըշ իսէ տէ, հիչ պիր քիմսէ գաղազէտ օլմամըշ տըր։

Իսմաիլիա, 1 փետր.

Սուէյշ գանալընտան յունվարըն 21ին 31ինէ գատար, եիւզ օն Լքի դրԹա սէֆինէ միրուր իտիպ, իքի միլիոն օն պին ֆրանգ հասըլաԹը միրուրիյէ ալընմըշ տըր։

ՖրանգֆորԹ, 1 փետր.

Պէրլին պանգաոը ագօնԹօսունու եիւզտէ ալԹընա չըգարմըշ տըր։

Գահիրէ, 1 փետր.

Մըսրը սիւֆլյատէ ԹանԹատա արապլար իլէ էվրօբալըլար պէյնինտէ պիր արպէտա զուհուր իԹմիշ տիր։

Աեագ Թագրմ մագալէսինտէն պուլունան արապլար, պիր Լուանալընընն իսԹիճար իԹմիշ օլտուղու պիր գավիխանէյի պասրպ եազնա իԹմիշլէր տիր։

Գօնսօլօսլար տէվլէԹի մաԹպուալարը Թէպասսըն խանէլէրինի Թէրբտէն մէն իԹիլէր։

Հէեէհան շիմտիլիք Թէսքին օլունմուշ տուր։ պու պապտէ Թահզրգաթ վէ Թէֆ-

Թիչաթ իսրասընա խպԹիտար օլուն մուշ տուր։

ԲէլԹերսպուրկ, 1 փետր.

ՀիւբիմէԹ կիւմրիւք Թարիֆ՝ լէրինի ումումէն կէօպէն կէչիրէրէք, Թասատիլաթ իսրասընա հազըրլանըեօր։

Բարլա, 1 փետր.

Մ. Բոշֆորուն չըգարմադտա օլաուղու էնԹրանսիժան ղազէԹասընտան պաշգա ուսմամ ղազէԹալար, հէյեէթի վիբէլանընն պէեանամէսինի Թահսին ու Թասոիզ իտիեորլար։

Եալընըզ մէղբիր էնԹրանսիժան ղազէԹասը, գանունու եասասինէն Թէլեֆիր Թատաիլինի մուախէզէ էյլէեօր։

—

Պու կիւն վարիտ օլան Աժանս Հավաս Թէլէկրաֆնամէլէրինտէ կէօրիւլէն մուհիմմ հավատիս տիր։

Փարիս, 2 փետրվ.

Իւնիօն ժէնէրալ պանգասը սուրէԹի բեամիյետէ իզհարը իֆլաս իԹտի։

Մէկզիբ պանգա բէյիս վէ միւտիրի Թէվզըֆ օլունտուլար։

Գահիրէ, 2 փետր.

Բէյլիսի գապինէ Շերիֆ բաշա խԹիֆասընը վիրմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Եէհիր էմինի Մաղհար բաշա հագրէԹլէրինէ մուրաատ, վէ Սիվաս վալիսի տէվլէթլու Բիֆաթ բաշա հագրէԹլէրինէ պիրինճի բիւպէտէն պիրը դրմա նիշանը ալիի Օսմանի իհսան պույրուրմուշ տուր։

—

ՄէարիֆնէզարէԹի ճէլիլէսի Թարաֆընտան Վարօրիսի էֆէնտի կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ Պէյօղլու վէ Ղալաթատա պուլունան մահպասարը մուաեէնէ իլէ, տէրտէսիի Թապ ու նէշր պուլունան քիԹապ ու բիսալէլէրի Թէֆթիշ էյլէմիշտիր։

—

Պաշ վէքեալէթ Թէրճէմանը Վէքիլ էֆէնտիսինին Պէյօղլունտա վագը խանէսինտէ, գարնավալ միւնասէպէթիյլէ կէչէն ադշամ պիր զիեաֆէթի չեպանէ (սուարէ) վիրիլիպ, տավէթլիլէր միեանընտա Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հազրէԹլէրի իլէ պաղը սէֆարէթ մէէմուրիյնի, վէ պիր չօգ զևվաթը միւԹէպէրան հազը պուլունան շար տըր։

Միսաֆիրլէր, մուտամ վէքիլ Թարաֆընտան քէնալի նէզարէթ ու զէրաֆէթլէ գարպուլ օլունմուշտիր, վէ մատամ Լիվորնոյի Թարաֆընտան բիանօ չալընըպ վէ շարգըլար չաղրըլըպ, հազրընընն պասիի Թէտան բիանօ չալընըպ վէ մահպուզիյէթի օլմուշ տուր։

—

Կէչէնկերտէ Դըզ գալէսի աչգալարընտա մաղրուզ օլան Բրօվանս նամ Ֆրանսըզ բօսատա վարօրունուն Թախլիսի հագդընտա իճրատ միւզաքերաթ իլէմէք իւզրէ, վարօրու մէղբիրուն մէնասուպ օլտուղու Մէսանժրի Մարիիմ դումբանեասը Թարաֆընտան իբի նէֆէր մէէմուրու մախսուս պու սէֆա Օտէատան ՏէրիսատէԹ մուվասէլէԹ իլէմիշտիր։ Բուս գումբանեասընընն ԹէԹիյեէսինէ մէճպուր օլտուղու մէպլաղը տախի միւմնիլէյհիմ Թայեին իլէեէճէքլէր տիր։

—

Փար տիւ Պօսֆոր զաղէԹասընընն պէեանընա կէօրէ Եէմէնէ տատեիչին իտաէսի իչին լաղամ կէլէն մէպուլիղին խէտարիբի զըմնընտա, վալիլէրէ, հարպիսէ նէզարէԹինէ սէրիան բարա եօլամալարը, էմր պայլամուշ տուր։

—

Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Թիսսօ ճէնապլէրի կէչէն հաֆթա Դպլոցասէր Հայու հեաց ընկերութիւն Թարաֆընտան Պէյօղլունտա քիւշատ օլունան ըէսիմ սէրկիսինի զիեարէթ իլլէմիշ տիր։ Միւշարիէյհ հազրէԹլէրի էրմէնի միլլէթի միեանընտա ըէսիմ սէնատԹընրն ըէվճ պուլոտուղու իչին քէնտի մահզուզիյէթ ու մէՌունիյէթինի պէեան իլէ չիրքէթի մէզբիրէնին չբգարմըշ օլտուղու բիեանգօ պիլէԹէրինտէն իչԹիրա իլլէմիշ տիր։

—

Այրընն վիլայէթի Թէլէկրաֆ վէ բօստա միւաիրիումիմիի Երամեան ԱրԹին էֆէնտի, մէէմուրիյէԹինճէ պաղը խուսուսաԹընն Թէավիյէսի իչին պիր այտան պէրու ՏէրսաատէԹտէ պուլունտուղու հալտէ, պու տէֆա Եինէ մահէլլի մէէմուրիյնէ ազիմէԹ իլլէմիշ տիր։

Իզմիրին էմբարսիալ զաղէԹասընտա օգունտուղունա կէօրէ էֆէնտիի մի.մանիէյհին ՏէրսաատէԹէ կէլմէսինին սէպէպի Իզմիր վիլայէթի սահիրինտէ բօստալարընն իհԹիեաճաթը մահէլլիյէէ կէօրէ, վէ էմրի Թիճարէթին մէնաֆիինօզԹան նազարտա ալընարաղ իսլահը զըմնընտա, մագամը նէզարէԹէ պիր լայիհա Թաղտիմ իչին։ Լայիհան մէզբիրէ, պաղը նօզԹալարը Թէպտիլ օլունտուղուն սոնրա, գարիպէն նէչը օլունճաղը միսիլլու, միւնտերիճաթը տախի մէվզիի իճրայէ վաղ օլունճաղ տըր։

—

ՄիւԹէատիսիլ պուլունան մուաշլարը իչին վիլայէԹը շահանէէ վիրիլմէքտէ օլան հէվալէնտամէլէրի, սահիպլէրի պիզզաթ Թահսիլէ մուվաֆֆագ օլամտուղունտան, նը սրբի վէ պէլբի սիլիսանէ գարիպ պիր զարարլար իլէ քարարբլարընընա սաԹմագտա, վէ պէօյլէճէ մէէմուրիյնին խայրիճէ տիւչարը զիեան օլմագտա իսիբլէրինտէն, շու հալրն բէֆը իչին հարպիեէ նէզարէԹի Թարաֆընտան պիր չարէ տիւշիւնիլմէքտէ օլուպ, Թէպտիլի մէզբիրուն սէնէյի հազրընէ Թէտախիլտէ պուլունան մաաշար իչուն մէվզիի ֆիիլէ գօնտրաճաղընը Ճերիսէի Հավատիս եազըեօր։

—

Մէմալիքի էճնէպիեէնին պաղըլարընտա օլտուղու կիպի, կէչէճէք մէվմիմի պահարատա Բեաղրտխանէ մէսիրէսինի Պէյօղլու սաբիկերինտէն պիրի էլԹիզամ Թալիպ օլմագտա, վէ լազըմ կէլէն բուխարԹնամէնին իսԹիհսալը իչին չալընմագտա իմիշ։

—

Բէօբրիսինին պիր վագըԹտան պէրու տապահրը աչըլմագտա օլտուղու իչուն, զաղէԹարատա տէֆաԹէն Թէչէբքիլէր կէօրիւլմիշ տիր վէ մէքտէԹիպաԹընտան անլաչըլըբընա կէօրէ, միւմանիէյհ պիր չօգ սենէլէրտէն պէրու պէօյլէ գաչագ ճըլգ իԹմէքտէ օլուպ, օԹուզ սենէ միւատէԹինտէ հիքիմէԹտէն գաչըմըշ օլտուղու չայ վէ եաղլարընն կիւմրիւկիւ, 25 միլիոն բուպլիտէն զիեատ իտուկի զանն օլունմագտա տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մէարիֆի ումումիեէ նազըրը ատԹուֆէԹու Ալի Ֆուատ պէյ էֆէնտի հազրէԹլէրի. ԲաԹրիքխանէեէ սունտա մասքէլի վէ մասքէսիզ պիւյիւք պիր պալօ վիրիլէճէք տիր։ Մէզբիւր պալօեու ԻսկիլԹէրրա սէֆիրինին զեվճէսի գօնԹէս Տիւֆէրին քէնտի ԹահԹը հիմաեէսինէ ալմըշ տըր։

—

ՎԱԼԻԱՆՕ ՄԷՕԼԷՕՅԻ

Բուսիանընն Թականրօկ չէհրինտէն ՕԹամպուլ զաղէԹասընա եաղլան պիր ԹահրիրաԹտան անլաշըլըբընա կէօրէ, Իսթանպոլ, Օտէսսա, Մարսիլիա, Լօնտրա վէ սաայիր պիր չօգ շէհիրլէրտէ շիւպէլէրի օլուպ, պաշլըճա զէխայիր, Հայ վէ եաղ Թիճարէթիլլէ իշԹիղալ իլլէմէքտէ օլան մէշհուր Վալիանօ պիրատէրլէրտէն Մ. Մարի Վալիանօ, պիր չօգ սենէտէն պէրու կիւմրիւքտէն Հայ վէ եաղ գասէրմագտա օլտուղու Թարաֆը հիքիմէԹտէն իսԹիխպար օլունարագ, պու տէֆա շէհրի մէզբիրտէ տէրտէսԹ վէ Թէվզըֆ օլունմուշ տուր։

Պու խապերի հիքիմէԹ, Եիկիրմի սենէտէն պէրու միւմանիէյհին խըտմէԹինտէ պուլունտուղու հալտէ, կէչէնլէրտէ պիլա սէպէպ եօլ վիրիլմիշ օլան պիր եաղըճը վէրմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, մէրգում իպԹիտան մէէմուրիյէԹինտէն պէրու, քէմալի սատագԹալ իճրան խըտմէԹ իլլէմիշ օլտուղու հալտէ, պէօյլէճէ գօմուլմասընա բազի օլամաեըպ, պունտա հէր քէսին պիրէր մանէա վիրէճէկինի տուշունմիշ, վէ էֆէնտիսինէ տախի պէեանլէ, եինէ խըտմէԹինտէ սագլամըրլամասընը տէֆահէն Թալէպ ու բէճա իլլէմիշ իսէ տէ, Մ. Վալիանօ հէր տէֆասընտա Թէրպկյէսիզճէ ճէվապ վիրմիշ օլտուղունտան, մէրգում տիպը ինԹիգամա գարար վիրմիշ, վէ օլ էսնատէ Օէն-ԲէԹէրսպուրկ՝պիր վակօն գաչագ չայ կէօնտէրիլճէճէկինտէն, շէհրի մէզբիրէ պիլ ազիմէ շու խուսուսու բօլիսնեազրընա խապէր վէրմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ, Օէն-ԲէԹէրսպուրկտան Թականրօկա պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունարագ, հագդաԹէն գաչագ օլարագ պէօյլէ պիր վակօն չայ պուլունուպ պուլունմատընընն խէֆիիշի վէ Մ. Վալիանօնուն իպամէԹիկտէնընն Թահարրի օլունմասը իչին, մահէլլի հիքիմէԹինէ էմր վիրիլմիշ տիր։

Պու Թէֆիիշ վէ պու ԹահարրիեաԹընն նէԹիճէսի, մէրգում եաղճընն վիրտիկի խապէրին սրհհէԹինէ շիրքէ պրագ մամըշ տըրլար։

Մ. Վալիանօնուն ԹէֆԹէրլէրինին հիյնի Թէպզըգընտա, քէնտինէ գարշը զաեէԹ գումվէԹլի տէվլէտլէր զուհուր իլլէմիշ տիր վէ մէքտէԹիպաԹընտան անլաչըլըբընա կէօրէ, միւմանիէյհ պիր չօգ սենէլէրտէն պէրու պէօյլէ գաչագճըլգ իԹմէքտէ օլուպ, օԹուզ սենէ միւատէԹինտէ հիքիմէԹտէն գաչըմըշ օլտուղու չայ վէ եաղլարընն կիւմրիւկիւ, 25 միլիոն բուպլիտէն զիեատ իտուկի զանն օլունմագտա տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մեր վերջին թերթերուն մեջ կարդացինք թե Ֆրանսական Ազգային Ժողովը ինչպես ամբողջ մի տարի ամենայն ուշադրութեամբ զբաղեցաւ Հայոց հարցով։ Ինչպես Ֆրանսական Ազգային Ժողովը

րոյ խօսքերով և հայհոյանքներով։

Լաւ է որ «Մասիսի» պէս մի թերթ եւրոպացիները չեն կարդում, եթէ ոչ մեծ ամօթ կը լինէր հայերի համար, եթէ եւրոպացիները կարդալով «Մասիսի» Իրբ յարձակումները «Ժուրնալ դ'Օրիանի» եւ նրա խմբագրի վրա, որին Կ. Պոլսի թերթը յանդգնում է անուանել շահախնդիր եւրոպացի, հրեայ և այլն, իրանք իրանց կը հարցնէին. «Ի՞նչ տեսակ ազգ են այդ հայերը. մի եւրոպացի անձնուիրաբար յանձն է առնում հիմնել մի հայոց օրգան, պաշտպանել թիւրքաց հայերի դատը և իրանք հայերը, փոխանակ երախտագիտութեան զգացմունքի, որ վերջապէս հիմնվել է եւրոպայի մի մայրաքաղաքում մի հայոց օրգան, բաւական խօսքեր չեն գտնում որ հայհոյեն եւրոպացի խմբագրին։»

Բաղդաւորապէս «Մասիս» լրագրի յարգը վաղուց է արդէն այն աստիճան ընկած է, որ ոչ ոք չի մտածի այդ լրագիրը ընդունել որպէս թարգման հայ ազգի հասարակական կարծիքի։

Սրանից աւելի խօսել «Մասիս» լրագրի հետ մենք մեր արժանապատուութենից ստոր ենք համարում։

Գ. Ա.

(Մշակ)

Մշակտա սայիր եաղըլանլարըն ճէվապը Մասիսին քէնարսինէ պրագարագ, եալընըզ շու գատարը սոյլերիզ քի, Վիէննատաքի զազէթատան, թա էվվէլտէն պէրու, հիչ պիր ֆայիտէ իւմիտի պէ քէմէմիշիզ տիր։

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻՑ

Դավրէժ, 12 դեկտ.

Պարսկաստանը անցեալ ամսում մի երևելի մարդու զգալի կորուստ ունեցաւ։ Դա Միրզա Մահմէդ-Հիւսէյն-խան Մուշիրը դավլան էր, որ երկար տարիներ Կ. Պոլսում Պարսից դեսպանութիւն վարելուց յետոյ, Պարսկաստանում Մէզրէզմի, ԲՈՓէհսալարի, արտաքին գործոց նախարարի և անցեալ տարի էլ Ատրպատականի նահանգապետութեան պաշտօնները վարեց, իսկ այս տարի վերափառ Շահը նորան յանձնել էր Խօրասան-մեծ նահանգի կառավարութիւնը, ուր մեռաւ մի կարճատեւ հիւանդութեամբ՝ տիֆից։ Սա էր Պարսկաստանին վերանորոգութիւն խոստացողը, եւ պէտք է ասել, որ սա բոլոր պարսիկ դիւանագէտների մէջ՝ առաջին դիպլոմատն էր համարվում և ունէր տաղանդ։ Նա հազիւ թէ յիսուն տարեկան լինէր։

Այս տարի Ատրպատականում ձմեռը մի բացառութիւն է կազմում նորանով, որ սովորական ժամանակից մի ամիս առաջ սկսվեց ցուրտը։ Արդէն ձմեռն իր ճնշող իշխանութիւնը տարածել է, բուք, մրրիկ և սառնամանիք իրարու յաջորդում են, թանձր ձեան վարագուրով ծածկվել են քաղաք ու գիւղ, լեռն ու դաշտ։ Որքան էլ անտանելի լինէր ձմերային եղանակը թշուառ մուրացկաններին, որոնք մերկ և բոպիկ ոտքերով, կերկերուած ձայնով և աղորմագին դէմքով փողոցից անցնողներից մի շաբի հացագին են խնդրում և ապա փչում իրանց ցրտից փետացած ձեռներին, բայց այսու ամենայնիւ ձմեռվայ սառակութիւնն էլ կարևոր է։ Խիստ ձմեռվան լաւ դարուն է յաջորդում։ Կարծես 1879 թ-ի թանգութեան հետքերը դեռ ևս չեն անհետացել Ատրպատականից։ Բոլոր ուսեռաբ և վառելի նիւթերը խիստ բարձր գին ունեն։ Երկու ամբողջ տարիների առաջ բերքերը դեռ չը կարողացան մի երաշտ տարվայ կորուստի տեղը լրցնել, ուրեմն ցանկալի էր մի տրպիսի նպաստաւոր ձմեռ ունենալ, ուրեմն մեր ներկայ ձմեռը մեզ մի լաւ ապագայ է խոստանում։

Պարսկաստանի քիւրդերի ապրուստամբութիւնն ի վերջոյ այն օգուտն ունեցաւ իրանց համար, որ նրանք՝ իրանց ունեցած դարաւոր արտօնութիւններից շատերից զրկվեցան։ Օրինակ՝ Սօվուքբուլաղի եւ Նորա պէս մի քանի քրդական փոքրիկ զաւառների կառավարութիւնը հարիւրաւոր տարիներից սովորաբար պարսից կառավարութիւնը յանձնում էր զանազան քիւրդ բէգերին և խաներին։ Իսկ այժմ Սօվուքբուլաղի և բոլոր քրդական գաւառների իշխանութիւնը Շահը յանձնել է իր նախարարներից մէկին, որ ասվում է Հասան Ալի խան վէզիրն ֆավայիդ, Նոյն վէզիրն այժմ Սօվուքբուլաղի մէջ է բնակվում եւ սորա հրամանով էր որ գլխաւոր ապքստամբապետ և Շէյխ Իբադուլլահից ընդհանուր սպարապետի տիտղոս ստացող Համզա աղան իր մի քանի քաջ ազգականների հետ սպանվեցան, հրացանի բռնվելով։ Պարսից քիւրդերը ոչ միայն ազատվեցան բազմաթիւ արտօնութիւններից, այլև ինքան պարսից ամենախիստ հսկողութեան տակ, նոցա իւրաքանչիւր քայլափոխն անգամ նրկատվում է։ Բայց ի դարանից, Շահի հրամանով Սօվուքբուլաղ քաղաքը և նորա շրջակայքը ամրացրին նոր բերդերով եւ զինուորանոցներով, թողնելով, ի հարկէ, նոցա մէջ հրկող զօրք և թնդանօթներ։ Կառավարութեան քաղքով Սօվուքբուլաղ քաղաքը հեռագրական թէլերով էլ կապվեցաւ այժմ Թէհրանի հետ, աշխատութեամբ պարսից հեռագրական գծերի գլխաւորի, որ մի ուսուցական անգլիացի է և թղթակից մի քանի եւրոպական լրագիրների։ Պարոն Շինդլէրը մի հայասէր եւրոպացի է. մեծից ծանօթ լինելով նորան, ես տեսայ որ հայերի վերաբերութեամբ նա նամակներ էր գրում գերմանական և անգլիական լրագիրներին։ Նա շատ հետաքրքրվում է Հայոց անցեալով։ Դեներալ Շինդլէրը երկար տարիներ ապրելով և ճանապարհորդելով Պարսկաստանի զանազան կողմերը, մանաւանդ պարսից ծոցի եղերքը, բաւական հնագիտական տեղեկութիւններ է ձեռք բերել։

Լսվում է որ յառաջիկայ գարնանը պարսից Շահը Դավրէժ գալու, որտեղից պէտք է գնայ Սօվուքբուլաղի եւ Որմիու կողմերը պատելու և ուստի էլ ասում են որ պէտք է գնայ Ռուսաստան՝ նոր կայսրի հետ տեսնվելու համար եւ այն տեղից էլ Եւրոպա պէտք է գնայ։

Ատրպատականի առաջնորդ Գրիգոր արքեպիսկոպոսը, որ մի քանի ամսից ի վեր գնացած էր Սալմաստի և Որմիի հայերին հովուական այցելութիւն տնելու, վերջացնելով իր բէվիղիոնը, այս օրերս վերադարձաւ Դավրէժ՝ իր պաշտօնատեղին։ Սրբազանը խիստ դաժան վիճակի մէջ է գտնել Որմիի հայերին, առաւելապէս Բարանդուզ գեղի վրա գտնվող գիւղերի հայերին։ Նորանք ոչ միայն դառն աղքատ են, ասում է նա, ոչ միայն նրանց քահանայքն և իրանք ոչինչ չեն հասկանում քրիստոնէական կրօնից, այլ, որ ցաւալին է, նորանք չեն իմանում իրանց ազգային լեզուն, նորանք խօսում են թուրքերէն այր, կին և երեխայ։ Այդ ողորմելի հայերին մեր սրբազանը շատ անգամ քարոզելով, շատ անգամ այցելելով նորանց մխիթարել է, բերելով իր հետ այս թանկագին խօսքերը խլելով նորանց բերանից հազիւ թէ հայերէն խօսելով «Առաջնորդ հայր սուրբ, մենք հայ Լուսաւորչի ենք, մենք, մենք ի. մանում ենք սուրբ հաւատ, օրհնի՛ր մեզ, օգնի՛ր մեզ, խեղճ ենք և անտէ՛ր...» Ի՞նչ զարմանալի անխառն արիւն կայ արդեօք այդ ժողովրդի երակներում, որ քանի՛ քանի՛ երկաթեայ դարեր փչրվել են նորա թշուառ գլխին և ինքն տակաւին մնացել է հաւատարիմ իր ազգութեան և կրօնին։։ Արդեօ՞ք, մեր Ս. էջմիածնի միաբանութիւնը կարդալով վերի սրտառուչ խօսքերը, դարձեալ իր խռմփացնէ խորքնի մէջ, թէ իր բազուկը կերկարացնէ դէպի այդ խորին տառապանքի մէջ ընկղմած ժողովուրդը, որ իր համար մեծ նշանակութիւն ունի։ Արդեօ՞ք, մեր առատագութ ռուսահայերի մէջ կը գտնվի մի Ռանսարեան, որ իր լուման մի այդպիսի ողբալի հայ ժողովրդեան դանձարանի մէջ ձգէ։ Ապագան միշտ մութն է և այդպիսի թշուառների ատաղն էլ միշտ խաւար, սակայն ես դարձեալ պէտք է վերադառնամ դէպի այդ խնդիրը։ Առ այժմ հազար շնորհակալութիւն Մուշեղեանց Գրիգոր արքային, որ յաղթելով յատ դժուարութեանց, անձամբ մտել է ամեն մի գիւղ և խրճիթ, որտեղով իր ցրված հօտը, սփոփել և յուսադրել է բազմաթիւ խոստմունքներով։ Եւ զարմանալին այն է, որ Ատրպատականի առաջնորդներից այս առաջին անգամն է, որ մի արքեպիսկոպոս գնում է Որմի իր ժողովուրդն հովուելու։

Քանի որ Պարսկաստանի հայերի մեծագոյն մասը դեռ այսպէս թաւալում է թանձր ապիտութեան մէջ, զուր չէ պ. Աբել Ապրէսեանի ջանքերը, որ «Մշակի» 220 համարում կրկին հրապարակ դուրս գալով, դէս ու դէն ընկնելով և թողանաղ անելով, տպարանը և լրագիրը պարսկահայերի համար անհրաժեշտ է համարում։ Ո՞վ չի խոստովանի որ անհրաժեշտ է, բայց առայժմ կանխահաս է, որովհետև տպարան և լրագիր ունենալու համար զարգացած ժողովուրդ է հարկաւոր։ Ինչ եղան սրանից 50 և 100 տարի առաջ հաստատված տպարաններս Հին-Նախիջևանում, Ասարխանում, Շուշիում և այլ տեղերում, չէ՞ որ փոշիի տակ մնալով փճացան և կորան։ Դեռ այդ բաւական չէ. պ. Ապրէսեանցը ինձ անքաղաքավարի էլ է համարում, որովհետև ես գրել էի թէ նա անփորձառու է, դրանով պարոնը ցոյց տուեց որ ինքը ոչ թէ անքաղաքավարի է, այլ և համբակ է, որ դեռ պէտք է սովորէ։

ԱՐՄԵՆԱԿ
Նդ

ԻԼՄԻՑԷ

ԺՕԶԷՖ ՎԷՃՎՈՒՑ

Ինկիլթէրրատա քեալին Սթաֆֆորտ նամ մահէլլէ վագը մէշհուր չինի ֆապրիգալարը չօգ էսկի զէմանան պէրու մէվճուտ իտի իսէ տէ, նամը նամիսի պագի գամագա շայէսիթէ պուլունան Ժօզէֆ Վէճվուտան պէրու քէսպի չէօհրէթ իլլէմիշ տիր։

Աճի չինի իլմալըտա, 1720 թարիխինտէն պէրու, մէզքուր ֆապրիգալարտա պիր իսլահաթ իճրա իտիլմիշ, չէյլէ քի Աթապիրկ նամ պիր սանաթքար չինիտէն իլմալ օլունան ավանիյէ «էլէ» (չագմագ թաշը) թապիր օլունան մատէնի տաքի իտալ իտէրէք, չինի գապլարա տահա գիեատէ պէճազլրդ վիրմէկէ մուվաֆֆագ օլապիլմիշ իտի իսէ տէ, Վէճվուտա իշէ տահա գիեատէ միւքէմմէլիեէթ վիրէրէք, ավանինին (գապլար) հէմ էնվարընը չօղալթաք, հէմտէ զայէթլէ կուսթօլու պիչիմլէրէ սօգտու։

Վէճվուտ, Պիւրմլէ-մի (Ինկիլթէրրա) ավանի ֆապրիգալարը ամէլէրինէն պիրինին էն բիւչիք օղլու օլուպ, բէտէրի պիր թարաֆ-միշիզ տիր, Ժան Բրնօ Բօզտան, պագը շէյլէր խուսուսունտա մանլիմաթ ալմագլրդ նիյէթինտէ պուլունմագտա իտի։

Եավաշ եավաշ պիր թագրիպ մէրգումէնի, իւզերի աղաճլրդլար իլէ գարալը օլան պիր կէյիտէ կէօթիւրտիւ, վէ օրտտա միւպահասաթա պաշլատըլար։

—Փարիսի սէվմէքտէսինիզ, էօյլէ տէյի՞լ մի... —տէյի սիւալ իթտի Բօզ Պօնշան։

—Զիեատէսիյլէ... —տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բրնօ պիր էսէրի մուհապէթտէն նէշէթ իթմէքտէ տիր սուրէթտէ պիր ա՛հ չէքէրէք։

—Ա՛, մենսիէօ, —տէտի Բօզ, նի՞չին էօյլէ ա՛հ չէքմէքտէսինիզ։

—Եօգտա Փարիս լուղէթինի իշիթտիկինիզ կիպի ֆիքրինիզէ պագը մահղունիյէթպախշ թէղէքքիւրլէ՞ մի կէլտիկէր...։

—Էվվէթ, մատամ... հէմ մէսէրէթպախշ վէ հէմտէ մահղունիյէթպախշ թէղէքքիւրլէր...։

—Իհթիմալ տիր քի աշգ ու սէվտաեա տայիր պիր չէյ օլմալը տըր, էօյլէ՞մի...։

—Էվվէթ, էօյլէ տիր...։

—Օլ պագտէ ասլա թէճճիւպ իթմէմ... —չինը քի, ազիզիմ մենսիէօ Սէպալա, զանթէն բէք տիլպէր պիր զանթ օլտու գաստան պաշգա, լէհճէնիզտէն տախի, զիեատէսիյլէ տույղու սահիպի օլմանըզ բանա կէօրիւնմէքտէ տիր... — էլպէթ-զուն թազտրզը պիրլէ սալնատան տիշարը չըգարագ, Օէնա նէհրի իւզերինէ նազրը պուլունան սէտտէ կէօթիւրմէքտէ իտի։

Բօզ հէր տարմտա, պաղչէտէ կէօրմէքտէ օլտուգու շէյլէր հագդընտա իղհարը թէհրանլու էյլէմէքտէ իտի։

—Օ՛հ, պու նէ՞ կիւզէլլիք տիր... —տէտի մէրգումէ, —պու նէ՞ իհթիշամ... Նատի՞ր իւլ էմնալ պիր կիւզէլլիք... —հօ՛շ պու մէրթէպէ կիւզէլլիքլէր կէօրէճէկիմի, պէն զանթէն մէէմնալ իթմէքտէ իտիմ... —Ա՛հ, Մ. Լիսնէլ Վարթըն բէք մէսուտ վէ բէք իդպալը պիր ատամտըր... —Պէօյլէ պիր կիւզէլ եէրի նա՞սրտա պուլմուշատը, քի՞մ քէնտիսինէ բէհպէրլիք իթմիշ տիր։

—Պէն պուլտում, ապիզէմ մնատամ, —տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բրնօ։

—Մէնթ-Ուէն քէօշկիւնիւ սիզ գանթէն պիլմէքտէ՞ մի իսթինիզ։

—Էվվէթ, չօգ ատան պէրու պիլմէքտէ իտիմ։

—Տիմէք տիր քի պաշդա ատֆա Փարիսա կէլմիշ օրմալըսընըզ, էօյլէ տէյի՞լ մի, ազիզիմ մենսիէօ Սէպալա։

—Իլմիմի պուրատա թահսիլ իթմիշիմ տիր, վէ պատէհու տախի, պիր գաշ տէֆտարտ թէքրարէն կէլէրէք խայլի վագըթլը գալմըշըմ տըր։

Նասրլաքի էվվէլէրի զիքրինի կէշիզ տիր, Ժան Բրնօ Բօզտան, պագը շէյլէր խուսուսունտա մանլիմաթ ալմագլրդ նիյէթինտէ պուլունմագտա իտի։

Եավաշ եավաշ պիր թագրիպ մէրգումէնի, իւզերի աղաճլրդլար իլէ գարալը օլան պիր կէյիտէ կէօթիւրտիւ, վէ օրտտա միւպահասաթա պաշլատըլար։

—Փարիսի սէվմէքտէսինիզ, էօյլէ տէյի՞լ մի... —տէյի սիւալ իթտի Բօզ Պօնշան։

—Զիեատէսիյլէ... —տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բրնօ պիր էսէրի մուհապէթտէն նէշէթ իթմէքտէ տիր սուրէթտէ պիր ա՛հ չէքէրէք։

—Ա՛, մենսիէօ, —տէտի Բօզ, նի՞չին էօյլէ ա՛հ չէքմէքտէսինիզ։

—Եօգտա Փարիս լուղէթինի իշիթտիկինիզ կիպի ֆիքրինիզէ պագը մահղունիյէթպախշ թէղէքքիւրլէ՞ մի կէլտիկէր...։

—Էվվէթ, մատամ... հէմ մէսէրէթպախշ վէ հէմտէ մահղունիյէթպախշ թէղէքքիւրլէր...։

—Իհթիմալ տիր քի աշգ ու սէվտաեա տայիր պիր չէյ օլմալը տըր, էօյլէ՞մի...։

—Էվվէթ, էօյլէ տիր...։

—Օլ պագտէ ասլա թէճճիւպ իթմէմ... — չինը քի, ազիզիմ մենսիէօ Սէպալա, զանթէն բէք տիլպէր պիր զանթ օլտու գաստան պաշգա, լէհճէնիզտէն տախի, զիեատէսիյլէ տույղու սահիպի օլմանըզ բանա կէօրիւնմէքտէ տիր... — էլպէթ-թէ պաշբնըզտան աշգ ու ալէգաեա տայիր նիչէ վագտալար կէշմիշ օլմալը տըր. — վէ հէմտէ բէ՛ք չօգ չէյլէր կէշմիշ օլմալը տըր, — քի՞մ պիլիր նէ՞ գատար գարբլար իլէ տիրշիպ գալմըշընըզտըր, հա՛, էօյլէ տէյի՞լմի. — վէ քի՞մ պիլիր նէ՞ գատար գարբլարընտա ֆիթնէքեարլրդլարընա ուրամըշընըզտըր։

—Իհթիմալտիր քի քէնտիմի սէվտիրէպիլէճէք իտիմ... — վագտա պէն մէյլ ու մուհապէթ վիրմիշ իտիմ... —վէ իշթէ, ազիզիմ մատամ, օլ պագտէ սիզէ պիր շէյ սիւալ իթմէք իսթէրիմ...։

—Քիմէ՞, պանա՞մը... վագթիյլէ զուհուրա կէլմիշ օլան աշգ ու սէվտանըզա՞ տայիր մի. — տէյի պաղրտը Բօզ։

—Էվվէթ։

—Լաթիֆէ՞մի իթմէքտէսինիզ, եօգտա ճիատի օլարագ մը սէօյլէմէքտէսինիզ։

—Խայր, ասլա լաթիֆէ իթմէք իսթէմէյիպ, իլլա ճիատի օլարագ սէօյլէմէքտէյիմ։

—Տիմէք տիր քի, միւրաաբընըզ պէնի ալտաթմագ օրմալը տըր...։

—Շիմտի կէօրէճէքսինիզ քի, սէօյլէեէճէկիմ շէյ նէ՞ գատար ասդրու վէ նէ՞ գատար թազիի սուրէթտէ տիր...։

—Ա՛, ա՛... Նիհայէթ, պրագընըզ Ալլահրնըզը սէվէր իսէնիզ։

—Ասլ ֆամիլեանընըզ իսմի, պու շիմտի՞քի թանընմագտա օլտուղում

տան ալաբզը կիւնտէլիք իլէ, տի-
կէր թարաֆտան մութասարրֆ օլ-
տուղու ուֆագ պիր չիֆթիլիքտէն
ալաբզը իճարլա թէայեիւ չէրինի
դաեբրապիլիր իտի։ Վէճվուա 1730
տա տօղմուշ օլուպ, սինին սէպա-
վէթինատէն ավանիճիլիք սանաթլնա
մէյլանը վարբար։ Մէրգում, օն
պիր եաշընտա բէտէրինի զայֆ ի-
տուպ, պիյիլիք գարտաշը, եանը-
նա ալբպ, չըգրըգ ճբլբգ իթտիրտի։
Ֆագաթ, ղէվալը չօճուդ, պիր աղ
սօնրա շէտիտ չիչէք իլէթինէ օղ-
րաեբպ, աղ գալարը քի էօմրիւ
թէհլիքէեէ տի չար օլուեօրուտու,
վէ, աթբպպանը գարարբ.լա, սօլ
պաճաղը քէսիլտի։ Պիր թարաֆ-
տան զարֆիլիք վէ ալիլիք, տիկէր
թարաֆտան ֆագիրլիք, անբ տիւ-
չարը սէֆալէթ իլէ.լիպ, պայլատը
սահաթ.լա օղրաշբպ, կիւն էթմէ-
կինի չըգարմաղա։ Մէրգում, հէր
ճբգաբզընտա եէմէք եէմէղ իտի,
պունունլա պէրապէր, սանաթբնա
օլ գաատար արզուսու վար իտի քի,
հիչ պիր չէյ կէօզիունէ կէօրիւն-
մէեէրէք, պաշլատը քէնտի քէն-
տինէ չալըշմաղա, վէ ֆիրվագը տա
բէք միւքէմմէլիեէթ էրտիրտի։

Օլ վագբթլար Ինկիլիզէր տէ տ-
վանի բէք տաի պիր հալտէ պու-
լունմաղտա իտի, պիչիմ տէնիլէն
չէյ հիչ եօգ իտի, մահուտ չինի
թապագլար գապա պիր սուրէթտէ
եաբըմբզ օլտուղու հալտէ իտթի-
մալ օլունուբ, վէ քիմսէ տէ պունա
էհէմմիյէթ վիրիպ, տիւշինմէղ
իտի։

Վէճվուա քէնտի ուֆագ տայի-
բէսինտէ բէք նազիք վէ կուսթօրու
չէյլեր եաբապիլմէքտէ օլտուղունու
կէօրէրէք։ Իշի պիյիթմէք վէ
քէնտի մէմլէքէթինտէ այրբճա պիր
չինի ֆապրիգատը աշմաղ տիւշինտիւ։
Վէ պունուն իշինտէ, անճաղ
տայ ու իդտամ էլզէմ օլտուղունու
պիլէրէք։ Իշէ պայլատը վէ մաղ-
սուտինէ մուվաֆֆաղ օլտու։

Անճաղ, մէրգում, բէք նազիք
չէյլեր եաբապիլմէքտէ իտի իսէ
տէ, մահիլտպ օլունան տէրէճէտէ
պէեազլըգ վէ բէճտաղ վիրէմէմէք-
տէ օլտուղունու կէօրէրէք, պու
մէսէլէ.յի տէ հալը իթմէք իչին,
պուլունտուղու մահէլտէ նէ՛ դա-
տար թօբրաղ վարբա, հէբսինի
տէ նազարը տիդդաթտան կէչիրտի,
նիհայէթ պիր ճինս թօբրաղ պուլ-
տու քի։ «Էլէ» իլէ միւխթէլիթ օ-
լուպ, ֆուրունա դօնուրմաղտան էվ-
վէլ օրեահ, ֆագաթ ֆուրունտան
չբգաբզը կիպի պէմպէեազ օլու-
եօրուտու։ Շու միչահէտէսինտէն
միւթէնէպիհէն, Վէճվուա, օլ
վագբթա գատար իսթիհնալ օլունան
գրբմբզը քիլէ թօղ օմուշ «էլէ»
իլավէ իտէրէք, կէօրտիւ քի, եիւք-
սէք ֆիեաթլարբրա տիեարբ տաի-
տէն կէլէն չինի տանի գատար պէ-
եաղ վէ նէֆիս օլտու։ Շու նէթի-
ճէյի հասէնէ, Վէճվուատու չօգ
զէնկին իթտիքտէն պաշդա, էօյլէ
պիր իշ մէյտանա կէթիրմիշ իտի
քի, պինէրճէ ատէմլէր անրնա
մէշկուլ ոլտուպ կէչինէպիլմէսինէ մէ-
տար օլտուգտան պաշդա, եաղբնբզ
զէնկինէրին իսթիմալ իթմէկկէ մի գ-
թէտիր պուլունտուղլարբ տանի-
յի մէղքիրէ.յի, ֆագիրլէր տէ ուճաղ
պիր ֆիեաթլա ալբպ, գուլլանա-
պիլէճէք իտիրէր։ Ռուսթա սանաթ-
եաբրն պու մուվաֆֆագրլեթ-
լէրի, քէնտիսինի թէհարիյաթը
ճէտիտէյ սէվգ իլէ, ավանիճիլիք
ճիհէթիյլէ իթիպարը օրմանան գօ-
ճա Ինկիլիթէրրանը իթիպարբնը
թէրֆիէ ճահա իթմէկէ սէվգ էյ-
լէտի։

Թարիֆէ հաճէթ օրմաբզը իւ-
զէրէ, Վէճվուա զիեատէսիյլէ ա-
ղէլ վէ զէքի իտի իսէ տէ, տիմ
տէյլ իտի, պու իսէ քէնտինճէ
պիր էքսիքլիք օլտուղունան, սա-
նաթբնա է՛ն զիեատէ մէտալալը օ-
լան Շէդ իլմինի օլուսն թահսիլէ
ճահա իյլէտի (¹), վէ ադ վագբթ
զարֆբնտա մէղքիւր իլմտէ օլ տէ-
բէճէ թէբրազգբ իյլէտի քի, վագ-
թին հիւքէմասը իլէ միւճատէլէեէ
պիլէ չբգբշբ, հաթթա ավանիյի
միւխթէլիֆէնին տէբէճէյի թապ-
խընը (բիշմէք) թանզիմ (նիզամընա
գօյմագ) լյին պիր թէբմամէթրօ
(սբճագլբգ ատբէճէսի) իճատ իթտի
քի, էէօմէնբ ոբ Վէճվուա նամբ.լա
մատարուֆ օլուպ, հալէա պու կիւն
խսթիմալ օլունմագտա տբր։

Լ. Սէռնօ էօքէ-լէ-
(Տեվոմ)
Թէրճէմէ.յի
Ռ. ՌՕՊԷՆՍՕՆ

ՆԷՎԻՅ

ՖՈՒԹԱ-ՃԱԼԼՕՆ

Ֆութա-Ճալլօն էեալէթի, Ա.Ֆ.
բիդա սէվահիլինի բայլաշմաղ իս-
թէմէքտէ օլան իլ տէվլէթլէրին
եանի Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, վէ
Փորթուգալը, պու տարբն իպթի-
տասընտան պէրու զապթընբ արզու
իյլէտիբլերի ուֆագ պիր վիլաեէթի
միւսթագիլ տիր։ Մէմալիքի մէղ-
քիրէ Սենէկամպիաեը Նիժէր նէհ-
բինտէն աեբրմագտա օլան զաեէթ
պէրէբէթլի եիւքսէք պիր օվանընը
ի զէրինտէ պուլունմագտա տբր։

Պու տէֆա էեալէթի մէղքիւրէ-
եէ սէյեահաթ իյլէմիշ օլան Ֆրան-
սալը սէյեահը մէշհուր Տօքթօր
Պաեօլ, Ֆութա-Ճալլօնուն ամիր-
լէրի օրուպ, սէնէգէն սէնէեէ պիր
պիրինի միթէպգիպ մէմալիքի մէղ-
քիւրէնին իտարէսինի տէրիւ հտէ
իլէմէ քտէ օլան Ամանիա ֆամիլեա-
սը իլէ պիր թիճարէթ մուահէտէսի
ագտիսէ, վէ միշարիլէ.յհիւմ թա-
րաֆընտան Ֆրանսատա պիր սէֆա-
բէթ հէ.յեէթի եօլլանբլմասընա
մուաֆֆագ օրմուշ տուր։

Էեալէթի մէղքիւրէ պաշ վէքիլի
բրէնս Մոսի-Մամուտու-Սէ.յտու իլէ
տիկէր իւշ նէֆէր մէմուրիյնատէն
վէ Բէօլհ լիսանը իլէ Ֆրանսըզճաեը
սէօյլեեէպիլմէքտէ օլան պիր թէր-
ճէմանատան միւրէքքէպ օլան մէղ-
քիւր սէֆարէթ հէ.յեէթի, տօքթօր
Պաեօլ իլէ պէրապէր ալտֆրանկա
յունվարբն 6-ընտա Բարիսէ պիլ
մուվասէլէ Լուվրը օթէլինէ էնմիշ-
լէր տիր։ Մէրգուման Արապլարբն
Բարիսէ մուվասէլէթլէրի պիր տէ-
բէճէեէ դատար նազարը ամմէ.յի
ճէլգ իյլէմիշ, վէ էհտալի մէղքիւր
օթէլին էթրաֆընա թօրանմշբբ։

Մէրգուման կէօրտիւքլէրի մէն-
զարէլէրի քէմալի թէհարիւրիւ իլէ
ատէթա միւճիզ կիպի սէ.յր իյլէ-
մէք տէ, վէ հէր տագբդա ֆէյ ֆէյ,
եանի թօհաֆ թօհաֆ, տէեու նի-
տա իյլէմէքտէ տիրլէր։ Տօքթօր
Պաեօլ մէրգումանա շրմէնաբֆէրին
տաղլար ալթընտան կէչիկինի ան-
լամմաղ իշին բէք չօգ զահմէթ
չէքմիշ տիր։

Հէ.յեէթի մէղքիւրէ, Ֆրանսա
ճիմհուրիյէթի բէ.յիսի Մ. Կրէվի
թարաֆընտան բէսմէն դապուլ օ-
լունմուշ տուր։ Տ. Ք.

ՏՕՂՈՒԶՈՒՆՃՈՒ

ԳԻՈՍ ԲԱԲԱ ՋԷՄԱՆԸՆՏԱ

ՄՕՆՍԻՆՆԵՕՐ ԳԱՆԹԱԼՈՒԲԻ

—

2

Ֆիլվագը ֆէբրտատ կիւն Ֆէլիչէթ-
թա թէ.քրար կէ.լոլիկինտէ, մօնսին-
եօր մէրգումէ.յի իլք կիւնտէն տա-
հա կիւզել պուլտու, վէ չէնէսինի
օխշաեարագ,

—Հէր չէ.յ սըրասընտա տբր, տէ-
տի, վէ հէր նէ գատար սայիր պիր
կիւնա հարէքէթտէ տախի պու-
լունմագ լազէմ իտի տէ, օլ էս-
նատէ բէք չօգ մուսաֆիրլէրի կէլ-
միշ օլտուղունտան, էմրի պասրբէ-
թէ բիաեէ.էն, հարէքէթի մէղ
պարբէտէ պարունմագլբգտան ֆէվ-
ղէլատէ սազբնը։ Գատէհու մօն-
սինեօրը միմմիլէ.յհ, մէրգումէ
քէօյիւ գբզ իլէ մուհավէբսինի
գաթ իտիպ, էլինի քէնտի էլլէ-
րի իշինատէ թութարագ, մէզպու-
ըէյի գաբուեա գատար կէօթիւբ-
տիւքտէն սօնրա,

—Դը՛գբմ, հէր նէ վագբթ իս-
թէբսէն, եինէ պանա կէլ, սէն պէ-
նի տալա թաճիզ իթմէզսին, դիրա
սէնի կէօրմէ.բլէ, ֆէվգէյատէ մահ-
ղուզ օլմագտաեբմ, տէտի։

Բէ՛ղիւ գբզ, մէմնունիյէթլէ
մօնսինեօրուն նէզտինտէն մուֆա-
բագաթ իտիպ, ֆէբտասը կիւն, վէ
տահա իրթէսի կիւն, վէ տահա իր-
թէսի կիւն, վէ սբրա իլէ հէր կիւն
կիտիպ կէլտի, վէ հէր նէ գատար
քէնտի ճէհէզինի վէ Ակօսթինօնուն
խբտէթինի խսթիհսալէ մուվաֆ-
ֆագ օլամատբ իսէ տէ, հէր կէլ-
տիյինտէ, մահզուզլեէթլէ, վէ մօն-
սինեօր իլէ զիեատէ միւնասէպաթ
բէ.յտա իտէրէք, ամսէթ իյլէտի։

Մօնսինեօրուն, մէղպուրէ հագ-
գընտա իպրազ իթտիկի թէվէճ-
ճիւհ, պիր սուրէթի մոխասուսէտէ
օլուպ, մէրգումէ.յի բէ.յտէր կիպի
կէօքսիւնէ կէօթիւրիւբ, էլլէրինի
սբզար, տաղընբզ օլան սազլարբնը
տօզրուլտուբ, զիեատէ հայրան օլ-
մագ իշին, պօղազը շալընը աչարագ
տիւզէլթիր, ֆիսթանը եախատ բը-
բօսթէլատը գումաշը ճինսինի ան-
լամագ պէհանէսիյլէ, վիճուտինի
չիմմիքլէր, վէ պու շէ.յլերի օլ գա-
տար մէհարէթլէ իճրա իտէր իտի
քի, կիւնիւն պիրինտէ տէ, Ֆէլի-
չէթթաեը էօրմէքտէրէճէսինէ գա-
տար իշի ազբրտբ, ֆագաթ պու
պուսէ օլ մէրթէպէ թագիի պիր
հալ իլէ իճրա օլունտու քի, տալա
թէաճճիպլա եախատ քէտերի մու-
ճիպ օրմատբ, հաթթա Ֆիլիչէթթա
եինէ մէմնունիյէթլէ ավանթ իտէր-
քէն, «մօնսինեօր, նէ՛ իյի ատամ
տբր» տիմէքտէ իտի քէնտի քէն-
տինէ, չինքի միմմիլէ.յհ պիրտէն
պիրէ ալիճէնապլբզը թութարագ,
ուֆագ թէֆէք մէսարիֆի իշին,
մէղպուրէեէ իքի ըիալ (եանի 10
ֆրանգ 70 սանթիմ) հիպա իթմիշ
իտի։

Մօնսինեօր, հէր մէմլէքէթին շու
էսկի տարպը մէսէլինի, եանի «ու-
ֆագ թէֆէք հէտիեէլէրտօսթլուգ
բէ.յտա իտէրլէր» տարպբ մէսէլինի
բէք ալէա պիլբը իտի։ Պինապէրին
քէնտիսի, հէր նէ գատար Բաբա
հազրէթլէրլինին մահէթինտէ պու-
լունան էն ալիմ վէ մէշհուր մօն-
սինեօրլարտան պիրի իտի իսէ տէ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի. Ֆէլիչէթ-
թա իշին աշգ ու սէվտա աթէշլիյէ
սիզան օլուեօրտու, զիրա զահէն
պու ալէմտէ հէր չէ.յտէն զալիպ
չէ.յ, աշգ ու սէվտա օլտուղու հալ-
տէ, Բօմատա, Ռիլիսէնին հիւքիւ-
մէթի ճիմանիեէսի հէնուզ իթա-
եալբլարբն հիւքմիւ ալթընտա պու-
լունմաբզը պիր զէմանատա, մէղ-
քիւր տույգունուն, Բաբա հազրէթ-
լէրինին մահէթինտէքի բուհսան-
լար իշինտէ հիւքմիւնիւ նէ՛ տէրէ-
ճէլէբտէ սիրմէքտէ օլտուղունա
ինանբն ինանմասը կէրմէզ։

Մօնսինեօր Գանթալուբի, Բաբա
հազրէթլէրինին մահէթի մէմուրբ-
ընտան օրմաղլէ, խարիճիեէ տայի-
բէսինտէ մուհիմճէ պիր մէմուրի-
եէթտէ միւսթախէմ իտի, վէ
քէնտիսինի տօղրուճա գարտինալ-
լբգ բաեէսինէ կէօթիւրէճէք պիր
մէմուրիեէթէ պէքլէմէքտէ իտի։

Միւմմիլէ.յհ հիյլէքեար, ֆասիս,
ինսաֆբզ, հարիս, թամամքեար,
տիունեաբէբսթ, շէշ պօղազ, տիլի
պօղուզ, սէֆիհ, իրմի իլահիատն
զիեատէ բօլիթիգա ֆիթնէքեար-
լբգլարբնա աշնա, վէլհասըլ ըէ-
ֆիզլերի օլան տիկէր բուհպանլար
միսիլու քեաֆֆէ.յի թապուրթա-
լարա մալիք պիր շոխա օլուպ, Ֆօր-
կէզ սէ.յֆիեէսինատ, Դօրսօտա,
սէֆարէթիանէլէրտէ, վէ պաղբ սա-
լօնլարտա քէնտիսինէ թէատիֆ
օլունուրտու։

Մօնսինեօր Գանթալուբի զէն-
տօսթ տախի օրմաղլէ, գատաբնար
հագգընտա, պաղբ ըէզալէթի մու-
ճիպ օլտանագ խապէրլէր իսթիհսալ
իյլէտիկինատէն, չօգ տէֆա գատբն-
լար մէղքիւր խապէրլերի տրմաղ
իւզրէ, քէնտիսինի արարլար իտի։

Ֆու զաթ պաղբլարբ.լա շէն ու
շէնլիքլէ վագբթ կէչիրտիկի հալտէ,
տիկէրլերիյլե տէ, իդթիդա իթտի-
կինատէ, իսթիլալա, իսթիլալճբլա-
բա, բաֆբզբլարա, սէրպէսիյէեթ
թարաֆտարլարբնա, հաթթա աս-
բբն սուի ախլէագբնա գարշը աղբբ
պիր վագար քէսպ էտէր, վէ Ֆի-
լիսէնին պունարա զալէպէ իտէճէ-
կինի ըէմմէն պէեան իյլէր իտի։

Միւմմիլէ.յհ, էօմրիւն էն գուվ-
վէթլի ալէթի բարա օլտուղունա,
վէ անընա ինսանբն էմին սուրէթ-
տէ եաշաեաճաղընա իսքեաթ օլ-
մուշ իտուկինտէն, բարա թահսի-
լի իշին, հէր թէշէպպիսսէ, մէսէ-
լա շբմէնտբֆէր, օմիպիս, պան-
դա, եօլլար, ասքէրէ լէվազիմաթ
վիրմէք վէ սայիր թէշէպպիսլէրէ
էլ ատթար, քէնտիսինի լաեբրգբ.լա
գաեբրբբ, հիչ պիր քէ.յֆինտէն
կէրի գալմազ, վէ մալիք օլտուղու
30-40 պին լիրաեէ պու եօլտա սարֆ
իտէր իտի։ Միւմմիլէ.յհին շան ու
շէօհրէթի իսէ, տիկէր բէֆիգլերի
միսիլու, նէ՛ բէք իյի վէ նէ՛ բէք
ֆէնա իտի։

Ֆագաթ մօնսինեօր Գանթալուբի
զէնտօսթճա մուամէլաթբնտա քէն-
տիսինի ասլա թէհլիքէեէ իլգա իթ-
մէ.յիպ, պու գապիտէն օլարագ,
հէր նէ գատար Ֆէլիչէթթաեա
ֆէվգէյատէ տիլտատէ օրմուշ իտի
իսէ տէ, իշի չագբրմամագ, վէ
էթրաֆա տուեուրմամագ իշին տէ,
զաեէթ սագբնը, վէ մէրգումէ
քէօյիւ գբզ իլէ օլ տէրէճէ էմրի
պասրբէթ իւզրէ ինսիեէթէ պաշլա-
աը քի, Ֆէլիչէթթա պիլէ, անճաղ
թավատա գավրուլտուղտան սօնրա
մօնսինեօրուն թավասընա տիւշմիշ
օլտուղունու անլատը։

Միւմմիլէ.յհ, էմէլինէ մուվաֆ-
ֆագ օրմագ իշին պիր այ չալբշբը։
վէ 100 գատար տախի Բօմա բրա-
լընտան օլտու, ֆագաթ պէօյլէ պիր
պիյիք թէշէպպիս իշին իտիլէն
ֆէտատքեարլբգ հիչ մագուլէսին-
տէն իտի։

Իքի այ սօնրա, եանի Մնունդա
եագբն, Ակօսթինօ Բրօֆիլի, Ֆէ-
չէթթա Սէլլարօլա հագգընտա տօղ-
ըու պիր խապէր տլամաաբզընտան,
պիզզաթ Բօմաեա կիթմէ.բլիկէ գա-
բար վիրէբէք, պիր բազար կիւնիւ
սապահբն սատթ իչինտէ, ճէ-
պինտէ եալընբզ պիր Բօմարիալը
օլտուղու հալտէ, եօլա ըէվան օլ-
տու, վէ սատթ 7 տէ Ֆրասգաթի-
եէ մուվասէլէթ իտիպ, օրատա
գուտատաբզ չէրիֆտէ պուլունտու,
վէ պիր լոգանթատա տախի թատամ
իթթիքտէն սօնրա, սատթ 11 տէ
թէբրար եօլա չբգտբ, վէ սատթ 3
պուչուգատա Բօմաեա մուվասէլէթ
իթտի։ Սատթ 4 տէ, Բանթէօնտա
Ֆէլիչէթթանբն թէ.յգէսի խանէսի-
նէ կիտիպ, սէպզէվաթճը գատբն,
մէրգումու կէօրիւնճէ,

—Սէ՛ն մի սէն, էվլատբմ, տէտի,
նէ՛ սէպէպլէ գալբգբպ կէլտին։

—Ֆէլիչէթթանբն նէ՛ օլտուղու-
նու անլատատա կէլտիմ, տէեու ճէ-
վապ վէրտի աէլիգանը։

—Ֆէլիչէթթա բէք իյի լահաթ
տբր։

—Է.յ պիզիմ, ագաբ լզտիվաճբ-
մբզ նէ՛ բէտէ գալը։

—Մօնսինեօր Գանթալուբի անբն
իճապընա պաղբեօր։ Ֆէլիչէթթա
հէր կիւն մօնսինեօրուն նէզտինէ
կիտիեօր, չինքի միմմիլէ.յհ մէղ-
պուրէ իլէ ֆէվգէյատէ տօսթլուգ
բէ.յտա իթմիշ տիր։

—Ա՛...։

—Մէմնունն օլմալբբն քի, սէվ-
կիլիլուն, Բօմատա էն զիեատէ ֆէ-
տատքեար պիր համիեէ սահիպ օլ-
մուշ տուր։ Բալէսթրինատա ավտէթ
իտէրսէն, մօնսինեօր Գանթալուբի
իչին Ֆէլիչէթթաեա պիր թավսիեէ-
նամէ վիրմիշ օրմասընտան տօլաեբ
գարտինալ Ամանբն վէ քիլինէ, պէ-
եանբ թէչէքքիւր իթմէքլիկի ու-
նութմա։

—Տիմէք տիր քի, տէտի Ակօս-
թինօ, Ֆէլիչէթթանբն պիր ճիհէ-
զի օլաճագ տբր։

—Թէէմին օլ.քի, բէք պիյիք
պիր ճիհէզի օլաճագ տբր։

—Պէնիմ տէ պիր մէմնուրիեէ-
թիմ, տէ.յի՞լմի։

—Էվվէթ։

—Պու հալտէ եագբն վագբթտա
էվլէնէպիլիրիզ։

—Իհթիմալ տբր, օլ պապատ Ֆէ-
լիչէթթա սանա մալումաթ վէրիր։

—Ֆէլիչէթթա նէ՞րէտէ տիր։

—Մօնսինեօրուն նէզտինտէ տիր,
չիմմի կէլիր։ Սէն պիր գատէհ չա-
բաղ իշ։

Ակօսթինօ, սէրթ պիր չէհրէ իլէ
շարապը իչտի, զիրա մէրգում,
սէվկիլիլուս իլէ մօնսինեօրուն ա-
բասընտաքի տօսթլուգտան բէք տէ
խօշլանմաեօրտու։ Սատթ 4 պու-
չուգտա, Ֆէլիչէթթա, քէ.յֆի վէ
մէսէրրէթ իշինտէ օլարագ, վէ գ-
գէթթ կիպի կէյինմիշ պուլունարագ
կէչտի։ Մէրգումէ մավի տթլաս-
տան պիր ֆիսթան կէյինմիշ, գբբ-
մբզը ճանֆէստէն պիր բրօսթէլա
սարմբշ, տանթէլատան պիր պօղազ
պաղբ պաղլամբշ, ալթուն քիւբէ-
լէր թագմբշ, էրմաս կէրտանլբգ
դօյմուշ, վէ Բալէսթրինատաքի
գունտուրտաճբլարբն պիլմէքքէրի
պիր նազիքլիքտէ տեագ գապա-
բբը թագմբշ թագբշտբրմբշ իտի։

—Սապահլար խայր օլսուն, տէ-
տի Ակօսթինօ, մէղպուրէ.յի խթիդ-
պալ իտէրէք, պու նէ՛ գատար
կիւզելլէշմիշսին, սէնի պու եօլտա
կէյինարբէն մօնսինեօր Գանթալու-
բի՞ մի տիր։

Ֆէլիչէթթա գբզարտբ, վէ խս-
թէմէեէրէք պիր թէաճճիպ վէ
հիտատէթ ալէամէթի իպրազլէլ։

—Հա՛, սէ՛նմիսին, Ակօսթինօ,
տէտի։

—Էվվէթ, պէն իմ, սէնատէն խա-
պէր ալմասբզմատան, արամտեա
կէլիմ։

—Էօյլէ իսէ, տէօնէպիլիրսին,
նասբլբքի կէօրիւեօրսուն, պէնիմ
խապէրլերիմ իյի տիրլէր։

—Տէօնմէ՞ք մի։

—Շիւպհէսիզ, չինքի սէն պու-
բատա նէ՞ եաբաճագսըն։

—Լաքին սէն պուրատա նէ՞ եա-
բբեօրսուն։

—Քէ.յֆիմի իճրա իտիեօրում։

—Ֆէ՛լիչէթթա...

—Է՛.յ, տէտի թէ.յզէ օլան գա-
տբն արաեա կիբէբէք, ի՞քի այ պի-
րիպկիլէրինատէն այբը գամբշ օլան
մաշուգլարբն մուամէլէսի պու՞ մու
օրմալը տբր։

—Հիչ պանա պու եօլտա գա-
պուլիյեէթ օլո՞ւր մու, տէտի Ֆէ-
լիչէթթա հիտատէթլէ։

—Է՛վա՛տբմ, սէնին շու մուամէ-
լէնտէ, բէք իյի պիր մուամէլէ տէ-
յիլ իտի, տէեու տէվամ իթտի
սէպզէվաթճը գարբը, էկէր Ֆէլի-
չէթթա մօնսինեօրուն նէզտինէ կի-
տիեօր իսէ, թէէմին օրմալբսբն քի,
քէնտինին վէ սէնին իյիլիկին իչին
տիր։

Ակօսթինօ պու լագբրտբլարա
գանմաեբպ, սէվկիլիլուսինին իւ-
զէրինտէ կէօրտիւկիւ ատթլաս էլպի-
սէեէ, տանթէլարա վէ էլմասլա-
բա, մօնսինեօրուն պիր շէֆգաթը
տէ.յիլ, իլլա զէնտօսթլուգուս մանէա-
սընը վէրմէքտէ իտի։

(Տեվոմ)

(¹) Շու ֆբզրատան անլաշբլաճաղը վէճվ
իւզերէ, կէրբէք էլի տէ վէ կէրբէք սա-
նաթատա պիր պուլուշ եարմագ իշուն էօյ-
լէ զէքեավէթի ֆբթրիյէ իլէ իշ պիթմէ-
յիպ, քեաֆֆէ.յի իւլումատան պիր նէպ-
զէճք պիլի մէսի էպ թիզա իտէր իսէ տէ,
խուսուսա լխթիրա օլունմասը մէլհուզ
պուլունան մէսէլէնին այնտ օլտուղու շու-
պէտէ քէսպի մալումաթ խրմէսի մու-
ճէրրէտ լազբմէտէն օլուպ, էօյլէ պիր
թագբմ պուտալալար կիպի, տիւնեատան
պլխապէր վէ իւլումա մուզթազիյէտէն
պիլէ պ.պէհրէ պուլունտուգլարբ հալտէ,
տարաճբգ գաֆալարբ.լա օպէն շուճու
պուլուտմ, եախատ պուլաճաղբմ։ տէյու
զբրվաճա իտտատա իթմ.քսէն հիչ պիր չէյ
հասբլ օլմաեաճաղը միւսթաղնէյի թարիֆ
ու պէեան տբր։ Ռ.

ԻԼԱՆԱԹ

Արշալի մատէնի հասըլաթընտան թոգատգալխանէսինատ գալլ վէ թասֆիրէ իտիլմիշ, վէ թոգատ անպարընտա մէվճուտ պուլունմուշ օլան նուհասը խալիտէն երկիրմի պին գըյեէ նուհասըն մահէլլինատ պիլ վէպն թէսլիմ դըլընմագ, վէ էսմանը թէէտիյէէ օլունմագ իւզրէ, լիրայի օսմանի եիւզ զուրուշ հիսապը իլէ պէհէր գըյեէի տոգուզ զուրուշ ֆիյ իլէ միւպաաեասընա թալիպ զուհուր իթմիշ, վէ թարիխի իլանտէն իթիպարէն օն պէշ կիւնէ գատար գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինատէն, շէրայիթի մէզքիւրէ իլէ իշպու երկիրմի պին գըյեէ նուհասը խալիսին, պունտան զիեատէ ֆիյ իլէ միւպաաեասընա թալիպ օլանլարը Մալիեէ խազինէսի տարիրէսինատ օրման վէ մատէն մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի իլան օլունուր։

[97, քեանունի սանի 18 3—4

Լսրաբը Փարիսատէն վէ Թուճատան Գըզլարատան, Գալաթաճըլար պաշը խարիճինատ, Էմինէլի Գէորգ ադընդն Թիմիսինճիս տիւքքեանընտա տախի սաթըլմագտատը։

Թուճատան Գըզլարըն շինճի ճիւզիս չըգմըշ տը։

Իսթանպոլ քէօրբիւ եանընտա, Վալիտէ խանը գաբուսու իթթիհալինատ 4 նիւմէրօլու քիմապխանէյի Օսմանիտէ, հէր նէվի թարիխ, Բոման, Թէաթրո քիմապլարը, նիզամնամէլէր վէ սայիր հէր լիսանատան, հէր ճինսմէքթէպ քիմապլերի ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուզունտան, թէշրիֆ պույուրան զաթլարը, հէր վէճհյէ մէճմուն զըյընճագլարը պէեան օլունուր։

Մահէլլի մէզպուրտա, պիզիմ Տիւսթուրլար՝ վէ Թուճատան Գըզլար տախի սաթըլըը։

ԹՐՕԱՏ ՇԱՐԱՊԸ

Գալաթատա, միլլէթի էրմէնիեան Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի դաբուսու գարշըսընտա վագը 21 նիւմէրօլու Բումճա Նէօլոջոս զագէթասը մաթպատասը ալթընտա միւսիւ Մանուսսո վէ գումբանեասը մաղազասընտա նէֆիս Թրօատ շարապլարը պուլունմագտա օրուպ, վէ մէզքիւր շարապլարը խսթիմալ իթմէքտէ օլանլարը իզհարը մէճմունիյէէթ իթմէքտէ օլտուզունտան, էօյլէ պիր թագըմ հիյլէլի վէ էաբանա շարապլարա ալտանմագ խսթէմլէէն զաթլարըն, մէզքիւր մաղազատա թէշրիֆլէրի տավէթ օլունուր։

Գարաքէօյ քէօրբիւսիւ իւզէրինտէ վագը պէշգահվէ սահիպլերի օլուպ, աթիտէ վագը իվզա իտէնէր, Պողոս էշինէ, Գատրքէօյ, Իսկիւտարա վէ ատտարա կէթմէքտէ օլան էհալիյէ իլան իտէրէք, Թրօատ նամ շարապլէն տէրօպիթէրլէրի օլուպ, կէրէք սանտրգլար իլէ վէ կէրէք չիշէլէր իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա ֆիրուխթ իթմէքտէ տիրլեր։

Համդի էֆէնտի
Պիրինճի տայիրէ սահիպի
Օհաննէս Ռուբէան
Իսկիւտար մէզքէֆի իշին
Գրիգոր Տերվիշեան
Ն. 40 գաղինօտա
Օհաննէս Ավետընէան
Գատրքէօյ խաթթընտա
Եսվանտի Սամուէլ
Ստեպան իշին

ՍԲՕՆԷԹ

Գէյօղլունտա տօղրու եօլտա, Գալաթա սերայ գարշըսընտա, Սբօնէթ նամբյա չէօհրէթլու օլան մաղազա միւթէպէր էհալիյէ վէ քէնտի միւշթերիլերինէ իլան իտէրքի, կէրէք սանտրգ իլէ կէրէք չիշէ իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա Թրօատ շարապը ֆիրուխթ իթմէքտէ տիր։

Գօնթանթէն Գօնթանթինիտէն Գէշիքթաշ, պիւյիւք գաղինօ, Ն. 52, սապգ Բալօսի,

Թրօատ շարապընդն տէրօսու կէրէք սանտրգլա վէ կէրէք չիշէ իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա ֆիրուխթ օլունուր։

ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՃԶԱՀԱՆԷՍԻ

Ն. վէ Ժ. Քանզիւք պիրաէրլէր

Մէզքիւր էֆզահանէ, էֆզայարընդն դայէթլէ իյիլկի վէ էֆզայը քիմեէվյէսի վէ ալէա շարապլարըյլա միւշթէհիր օլուպ, էհալիյէ իլան իտէր քի, կէրէք սանտրգլարըլա վէ կէրէք չիշէլէր իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա Թրօատ շարապը ֆիրուխթ իթմէքտէ տիր։

ԳՐԼԳՈՒՐՆՈՒ

Մ. Տ. Տիվօլի միւթէպէր էհալիյէ իլան իտէր քի, Շարգ շարապլարը շիրքէթիյլէ պիր մուգավէլէ ազատ իտէրէք, Ֆէնէր իշին, ֆապրիգա ֆիեաթընա Թրօատ շարապը ֆիրուխթ իթմէքտէ տիր։

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ՊՕՆ ՄԱՐՇԷՍԻ

100,000 գալէմ էմթաաեա միւշթերիլերիմիզին գօլայլըղը իշին, իլավէ խյէտիք Թրօատ շարապը, Գալաթա ֆիեաթընա ֆիրուխթ իթմէքտէյիզ։

ԷԲԻՐ ԷՃԶԱՀԱՆԷՍԻ

Օկիւսթ Թիթօս սահիպի, Գալաթատա Բրամվայ ճատտէսի տէբօ վէ ֆիրուխթ օլունուր Թրօատ շարապը, ֆապրիգա ֆիեաթընա, սանտրգլար վէ չիշէլէր իլէ։

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԱՆԱՆԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Մէքթէպի Թրպպկյ.ի Եահանէ գուլագ, պողազ վէ պուրուն էմրազը մուալիմի Տօգթէօր Անանեան էֆէնտի, պու տէֆա մահէլլի իգամէթինի Թարլա պաշը ճատտէսինատէ 21 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինէ նագլ իթմիշ օլտուզունու, վէ քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը, մահէլլի մէզպուրտա, հէր կիւն, սաաթ 4-է գատար թէտավի իտէճէկի կիպի, սաաթ 8-էն 10-ա գատար տա, Գաղէգարու սոկագա, Կիւմիւք սբրասընտա Նէմցէ բօսթախանէսինին իմթիհանընտա, Համիդիյէ էճզախանէսինատ պագտաճարը միթակը էհալիեէ իլան իտէր։

Տօգքօր Ստեփան էֆէնտի Դաւթեան, Իսթանպոլատա, Գալաթաճըլար պաշը գաբուսու խարիճինատ վագը բուզաչաճը ֆուրունու դարշըսընտա պուլունան 13 նիւմէրօ իլէ միւրաղամ խանէտէ իկամէթ իթմէքտէ, վէ հէր կիւն էօյլէեէ գատար, եա խանէսինատ, վէ եախսա մէզքիւր խանէեէ հապսը օլան թրամվայ ճատտէսինատ քեսերին Մահմուտիյէ վէ Սուլթանիյէ էճզախանէլերինատ պուլունանճաղը կիպի, էօյլէսէն սօնրա տախի, եէնի ճամիի շէրիֆի հավլուսունտա սաաթին գարշըսընտա վագը Ալլահվերիեան էճզախանէսինատ, վէ պիւյիւք կիւմրիկին գարշըսընտա Իսպէչէրեան էճզախանէսիյլէ, Ագսերայ ճատտէսինատ Շագարճեան էճզախանէսինատ պուլունմագտա, վէ էմրազը սայիրէտէն պաշգա, շիմտիյէ գատար քէսպի չէօհրէթ իյլէմիշ օլտուզու լավխանճըլը իլէ, իաւ չիւք չօճուգլարա տայիս օլան խասթալըգլարա թագմագլը ամէլիեաթ վէ իճրաաընա տէվամ իյլէմէճէ տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Տօգթօրը միւմիսիլէյհ, Բարիսատէ իլմի թէպապէթի Թահսիլ իտէրէք, պու տէֆա պուրաեա կէլմիշ օլտուզունտան, Պէյօղլունատա, Շիշլի սօգաղընտա, Մէճմուայի Հավատիս մահթապասընդն գարշըսընտան 18 նիւմէրօլու խանէտէ, հէր կիւն սաաթ 6-էն 8-ա գատար պուլունմագտա օլուպ, վէ ճիմատա կիւնլէրի տախի, սաաթ կէտէն 6-ա գատար, քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը, մէճճանէն թէտավի իտէճէք տիր։

Տօգթօրու միւմիսիլէյհ հէր կիւն սաաթ 8-էն ագշամա գատար, Իսթանպոլ ճիվարընտա, Նիշանճըատա, Մուսալլա ճատտէսինատ, 53 նիւմէրօլու սապգէ էճզահանէեի քէնտիսինէ իկամէթ կեան իթթիհազ իտէրէք պուլունմագտա տը։ Բազար իրթէսի կիւնլէրի, մահէլլի մէզքիւրատ, սաաթ 8-էն 10-ա գատար, քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն Ֆուգարա խասթէկեանը մէճճանէն պագմագտա տը։

ՏՕԳԹՕՐ Դ. Ս. ՏՕՊՐԱՇԵԱՆ

Միւմիսիլէյհ Տօգթօր՝ սինին շէպապէթինի Լօնտրանընդն թրպպկյ տարիլ Ֆիլանուրյլա խասթախանէսինատ իմրար իտուպ, քէմալի իզզ ու շերէֆլէ թէպապէթ, ճէրրահէդ վէ լավխթալըգ սիրլօմալարընը ալարգատան վէ Լօնտրատա տիկէր իլի խասթախանէսէ ատ հէքիմիք իթթիքաէն սօնրա, շիմտի Իսթանպոլա ավտէթ իթմիշ տիր։

Միւմիսիլէյհ Տօգթօր Տօպրաշեան, Իսթանպոլատա կէտիկ բաշտատա Մէրտիվէնի նամ Բում քիլիսէսինին էօգարքի սբրասընտա, Զատրը հը Ահմէտ նամ սօգագատա 12 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթմիկինի, վէ հէր կիւն էօյլէնէ գատար օրատա պուլունարագ, քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը թէտավի իյլէտիկինի միւթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

Քէզալիք Թապիպի միւմարիլէյհ, հէր բաղար իրթէսի կիւնլէրի էօյլէնատէն պիր սաաթ սօնրա, խանէի մէզքիւրէ կիւռէն ֆագիր խասթէկեանը մէճճանէն թէտավի իտէճէկինի տախի իյան էյլեր։

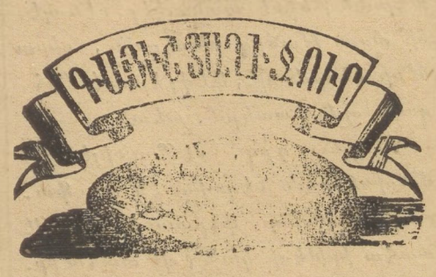

Գայիշ-տաղը սուեու խարէսի Թարաֆընտան, բայիթախթըմըզ ըիայէթլու էհալիսինէ իխթար օլունուր քի, մէզքիւր սուեան ալմագլըղա իթթիպար իտէն դաթլարըն քէմալ մէրթէպէ մէշուսիյէթլերի նիյէթլիյլէ, հէր նէվի ֆէտաքեարլըգ կէօզէ ալընարագ, տայիսա Թաղէ օլմասընա, վէ քէնտի Թապիի հալինտէ պուլունա, սընա, սայ ու իգամ օլունմագտա տը։

Գէյօղլու, Գալաթա, Իսթանպոլ վէ սայիր սէմթլէր իշին, պիյիւք պիր, վէ եախսա քիչիւք լալի ֆբընը սու իշին, քէնտի խանէլէրինէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, պիր չէյրէք մէճիտ թալեպ օլունմագտա էսէ ատ, կիւնտէ պէշ ֆբընտան գիեատէ ալան զաթլար իլէ, այրընա բազարլըգ տախի օլունապիլէճէք տիր։

Բիայէթլու էհալիյէ պիր գօլայըգ օլմագ իշի, արզու իտէն զաթլարա, պիլէթ տէֆթէրլերի տախի իթա օլունաճագ տը։

Մէզքիւր սուեան եէրինէ, պաշգա սու վիրիլմէքլիք հիյլէսինէն արի օլմագ իշին, բիայէթլու միւշթերիլերտէն, ֆբընը լարընը իւզէրինատ պուլունան ֆբընը վէ կէմի տէմիրի բէսիմին եանֆթարլար պուլունմասընա, տիզգաթը քէմալէ պուհուրմալարը բէճա օլունուր։

Բիայէթլու միւշթերիլեր, շիմտիքի հալատ, քէնտի էմրլերի վ բմէք իշին, իսթանպոլտա Սիրքէճի իսկէլէսինատ, վագը 31 նիւմէրօլու մաղազատա, վէ Ֆընտըգլըտա, սահիպատ Բէրլսթէճի սօգաղընտա քեային 11 նիւմէրօլու տէբատա, վէ Պէյօղլուտա տախի, Թագիմատ, Մէրլէթի Բուամիեանընդ Սայ Թիյաթ քիլիսէսի հավլուսունտա վագը տէրբատա Քէշրիֆ էյլէմէլերի իխթար օլունուր։

ՇԻՖԱ ԵՒԼԱՏԱ

ՇԻՖԱ ԵՒԼԱՏԱ

WILHELM'S

ՎԻԼՀԷԼՄ

ԱՌԲԻՈՒԲԻՏԷ ՈՒՌԷԷՈՒԲԻՏԷ

ԳԱՆԸ ԹԷՄԻԶԼԷՑՈՒՃԻ

Զ Ս. Ց

ՖՐԱՆՑ ՎԻԼՀԷԼՄԻՆ

ԹԷՐԹԻՊԻ

Նայ Քիշլէնտէ էճզանը պուլը

Մէզքիւր Զայ, Նիքրիս իլէթինէ, օյնագ եէրլերի սըզլարընա, չօճուգլարընը այիֆիլէրինէ վէ աեագլարա զայիֆիլէրինէ, էսկի սանճրլարա, տայիսա Թէշնիշ իթմէքտէ օլան եարալարա, գըզըլ, գըզամդ, վէ չիչէկնէվինատն օլան, վէ ֆամիլեատան ալընմըշ պուլունան խասթալըգլարա, վէ եիւզտէ վէ վիճուտտա հասըլ օլան սիվիլճիք, չիպան, վէ Թէմիզյի նէվինատն օլան իլլէթլերէ, ֆրէնկյէ տայիր մարազլարա, վէ դարատէյլը հասթալըգլարընա, մահարըլա, սարըլըգա, վէ տայիսի օլան էթ, վէ սինիր, վէ օյնագ, վէ քէմիք իլլէթլերինէ, վէ միտէ ֆիսատլարընա, վէ իտարա տայիր իլլէթլերէ, վէ պէլ կէվշէլիկինէ, գատընեա վէ էրքէքլէ գայիֆիլէրէ, պողազ իւֆիւնէթինէ, վէ էմրազը սայիրէյէ գարը իսթիմալ օլունուր բէք չիֆատար պիր մուալիճէ օլուպ, շանար իմիպար չէհատէթնամէլէր իլէտէ Թատրգ գըզըմըշ տը, արզու իտէն զաթլարա, մէզքիւր չէհատէթնամէլէրաէն մէճճանէն վերիլիր։

Մէզքիւր Զայտան, հէր բաքէթտէ սէքիզեր քեազը պուլունմագտա օլուպ, վէ բաքէթի գըյմէթի իսէ 2½ ֆրանգ տը։

Մէզքիւր Զայը Թագլիտէրինին անլաշըլմասը իշին իւզէրլէրինատ պուլունան, վէ իսթիմալի ճայիզ կէօրիւլէն մէմալիքլերատէն իթա պույրուլմուշ օլան մարգալարա, տիզգաթ օլունմագըգ իգթիզա իտէր։

Մէզքիւր Զայ, Իսթանպոլատա, Եէնի-Համի ճատտէսինատ վագը 33 վէ 35 վէ 37 նիւմէրօլար իլէ միւրագգամ Տէլլա Սիւատա էճզախանէսինատ պուլունմագտա

ՇԻՖԱ ՍՕՆ ՊԱՀԱՐՏԱ

ՄՈՒԱՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕԿԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էյլէրէն, Եօղ սօնս ալմ. ---Ֆ ն ե տատ

40-Պիւյիւք Հէնտէք սօգաղը-40

Տօքթէօրիւ միւմարիլէյհին դապինէսինատ, հէր նէվի հավա պօշալարը, վէ նէֆէս եօլարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մնխուս ալէթլեր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պողազ վէ պուրուն խասթալըգլարընա խուսուսի օլարագ պադտըզը կիպի, էլէքթրիք ալէթլերիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եարար, էսկի կէօբիւզ վէ նէզլէ, վէ պողմանա էօքսիրիւք, վէ սիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խասթալըգլարը, վէ քէօթրիմիւք վէ սարա կիպի իլլէթլերին Թապիպի խուսուսիսի տիր։

Քէզա, կիզլի խասթալըգլար, զայիֆլիք վէ զայրիհիւմ։

COGNAC DE LA MAIS. CH. BAGIER & Cie DE COGNAC

ԱԼԷԱ ՎԷ ՍԱՀԻՀ ԷՍԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ

ՋԷՇՆԻԵԱՊ ՕԼՄԱԳ ԻՍԹԷՐՄԻՍԻՆԻԶ

Շ ՊԱԼԹԻԷԱ Է ԳՕՄԲԱՆԻԵԱ

ՏԸ

ԳՕՆԵԱԳ

ՆԱՄ ՄԷՇՀՈՒՐ ՖԱՊՐԻԳԱՆԸՆ ԻՄԱԼ ԻԹՏԻԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ ՏԱՑԻՄԱ ՍԱԹԸՆ ԱԼԸՆԸԶ

Գուլունուր չարապ վէ միւաքիրաթ սաթան պաշընա Թիւճճար մաղազալարընտա, պիւյիւք պաղգալարտա, կաղինօլարտա, օթելլէրտէ վէ սայիրէտէ։

Մէմալէթի մահրուսէսինէ վէքիլ Եեկեսնէլէր

ԶԷՐՎԱԹԻ ՎԷ ՖԱԶԷՍ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Գալաթատա, Ատա խանընտա

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՋ ՊԻՐ ՇԷՑ Ղ.ԱՑՈ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՈՒԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղպէթլու միւշթերիլերիմի մէմնուն իթմէք իւզրէ, թահքը թէէմինէ ալընմագ օլարագ, 500 միլիոն ֆրանգ եէրմանեէսի օլան Աբրահամ Ցիհանանիէր նամ շիրքէթ իլէ միւնասեպաթա կիրիշիմ։ Մէզքիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլիճէք դուրալար վասրթասրյա, հիչ տէյիլ իսէ, հէր պիլէթին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգը թէէսիրի թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճինս պիլէթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր ազէչ զայպ իթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինատէն վէեախսա բրամէսլերինատն սարմ ալմագ իսթէեէնլերէ, սէնէվի չէքիլիճէք դուրալար վասրթասրյա, պիհէրինէ տէրֆալ 100-էր ֆրանգ թէէմինէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Աբրահամ Ցիհանանիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախսա տահա զիեատէ իթասընա հաղրրըմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըգտար Ֆրանսըզ էսհամը ումումիեէսինին պիր մահէլլէ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասրյա, թէէմին իտիմիշլէր տիր։ Պինաէն ալէյհ մէզքիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրամէսլերինատն վագը օլաճագ ազէչ էէ քեսֆէֆէյի զարար վէ զիեատը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր շէյ զայպ իթմէեէրէք, պէնիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրամէսլերիմին իւզէրինատ թաէլինի տէյէեէպիլիր։

Մինէտ տէօրդ տէֆա էտարաբը էյէլիկէ+ օլան Մաճարիստան էրայնէրինին 1870 տինէի էտարաբը։

Պիիցիիրէ իէրամիեէլէր։ — 200,000 ֆիորին, 50,000 ֆիորին, 12,000 ֆորին
Մինէտ էյէլիկէ էտարաբը էյէլիկէ+ օլան Գաա կրան պուդալըգը էտարաբը։

Պիիցիիրէ իէրամիցէլէր։ — 150,000 ֆիորին, 15,000 ֆիորին։
Մինէտ տէօրդ տէֆա էտարաբը էեշիտ օլանճագ օլան Ամերիքա էհամը։

Պիիցիիրէ իէրամիեէլէր։ — 40,000 ֆիորին, 20,000 ֆիորին։

Գալաթա, քէօրբիւ եագընընտա, Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 2 փետր.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	82 25
» » 5 %	115 20
Էսհամը Ռումումիէ ալընար	11-50
» » գարտնար	11 60
1865 Իսթիդրադը	70
1869 »	67-
1873 »	55-
Բումէլի չըմէնտը. Թահվիլա	45-50
Օսմանլը Պանգասը	695-
Դրէտի Լիոնէ	-
Բուս ֆոնտսու 3 % (1877	-
Բուսխանըն Շարգ իսթիդրադը	-
Իթալիա ֆոնտսու	36-50
Մըսրը իսթիդ. պիրլէշմիշ	322-50
Իսբանիա խարիճի իսթիդրադը	36-1/4
Գամպիօ Լոնտրա իւզէրինէ	25-15

Բարիս, (Գուլվար) 2 փետր.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	114-37½
Էսհամը Ռումումիէ	11-40

Լոնտրա 2 փետր.

Ինկիլիզ ֆոնտսիտի	99-11/16
Էսհամը Ռումումիէ ալընը	11-1/4
» » գարանար	11-1/4
1865 Իսթիդրադը	14-1/4
1869 »	12-1/8
1871 »	65-1/2
1872 (Պոնտրա Սոնգոր)	22-1/2
1873 »	11-3/8
Տէվլէթ Ալիէնին 1877 իսթիդրադը	76-1/2
Օսմանլը Պանգասը	17-1/16
Բուսխա իսթիդրադը 1873	34 1/4
Մըսրը իսթիդրադը պիրլէշմիշ	64-3/8
» իսթիեադը (շըմէնտը.)	38-1/4
Տարբա սանիէ	64-1/2
Մըսրըն Ռէշիտ իսթիդրադը	26-
1877 Մահարիսթան էհամը	99-
Գամպիօ Բորիզ	-

Վիէննա, 2 փետր.

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիօ	-
Բումէլի տէմիր եոլ թահվիլաթը	-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Էսհ. Ռումումիէ յունվ 21 ագշամ. գր.	12-28
» » յունվ. 22 սպհ. տչ.	12-52
» » էն եիւքսէք	12-52
» » էն ազագը	12-27
» » Սաաթ 5 տէ	12-29
1863 Իսթիդ. (Մուքօն) 6 %. ֆ.	-
1865 » » 6 %. ֆ.	-
1869 » (Բինար) 6 %. ֆ.	-
1872 » (Պօն տե Թրէզօր	-
1873 » (Բինար) 3 %. ֆ.	-
Բումէլի չըմէնտրֆէր	48-
Բէքրար զուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	-
Ազչէ Ֆայիդէ »	9-

ԱԳՈՒՏՈՆԱԼԱՐ ՖԻՏԱՔԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %.	6-55
Սօսիէթէ ժէն 6 %.	5- 5
Իսթանպոլ Պանգասը	10-
Սօսիէթէ Օթօման	-
Թրամվայ 5 %.	555-
Լավրիօմ (մատէն)	182-

ԱԳՈՒԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՁԱՍԸ

Ծամանը տիրասը 100 դրլուան	Ղ.Ս Փ.
Ինկիլիզ տիրասը	110 56
Ֆրանսըզ ալթունու	88-12
Բոլ	90- 5
Գրիմվից ալթունու	31-20
Պէեազ մէհրիյէ	107-38
Ֆէթալիք	204-
Պէշիք	208-50
Ալթընը	127- 5
Պազըր	310-
Գարպօն գայիմէօ գաբիթ	377-

ԳԱՑԻԵՆԻՆ ԲԻԱՁԱՍԸ

Էն եիւքսէք	900-
Էն ազագը	900-
Սաաթ 8 տէ	900-

ՍԱՀԻՊ Ղ.ԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Կ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ